

PROGRAM WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY NA ROK SZKOLNY 2021/2022

Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Czernichowie

1. Ewaluacja

Ewaluacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły dokonano na podstawie ankiet przeprowadzonych wśród uczniów i ich rodziców, analizy dokumentacji od wychowawców klas oraz rozmów z dyrekcją i gronem pedagogicznym.

Wyniki:

- Z informacji uzyskanych od wychowawców klas wynika, że na bieżąco realizują program wychowawczo – profilaktyczny szkoły, zauważają problemy uczniów i reagują we właściwy, adekwatny i skuteczny sposób. Szkoła właściwie kształtuje postawy patriotyczne

i obywatelskie, prowadzi działania prozdrowotne wśród społeczności uczniowskiej oraz realizuje działania związane z kształtowaniem u uczniów poprawnych relacji interpersonalnych.

- W badaniach ankietowych w pytaniu czy dziecko może liczyć na wsparcie i pomoc na terenie szkoły, w większości uczniowie i ich rodzice odpowiedzieli, że raczej tak.

- Najbardziej preferowaną formą realizacji programów profilaktycznych i zajęć rozwijających umiejętności społeczne są zajęcia profilaktyczne poza szkołą (plener, wycieczki, instytucje). Uczniowie też dość często wybierali zajęcia taneczne i sportowe, natomiast rodzice też opowiedzieli się za spotkaniami ze specjalistami (psycholog, dietetyk, policjant).

- W pytaniu o spędzanie czasu wolnego z dzieckiem/ rodzicem dominowała aktywność sportowa. Uczniowie również często spędzają czas, robiąc wspólne zakupy czy oglądając TV. Rodzice zauważyli, że dużo czasu z dzieckiem zajmuje odrabianie zadań domowych.

-W opinii uczniów i rodziców na ogół w szkole rzadko lub nigdy nie ma sytuacji zagrażających dzieciom, choć dość znaczna ilość badanych uczniów (61,5%) jak i ich rodziców (70,3%) twierdzi, że wśród niebezpiecznych sytuacji w szkole najbardziej powszechne są nieprzyjemne żarty. Zdarza się też, że są przezywane, wyzywane, a nawet bite, kopane i popychane. Rodzice i uczniowie dostrzegają wagę zagadnień dotyczących cyberprzemocy.

-Uczniowie nie kryją się z tym, że dość często korzystają z gier komputerowych, Internetu czy profili społecznościowych. Zaskakująca jest odpowiedź rodziców (32,9%), że dzieci rzadko korzystają z Internetu, telefonu itp.

- Natomiast w opinii rodziców jest duża potrzeba organizowania w szkole zajęć profilaktycznych wynikających ze stosowania/używania alkoholu, tytoniu czy środków psychoaktywnych.

- Uczniów na terenie szkoły niepokoi przeszkadzanie na lekcji, konflikty rówieśnicze i chcieliby mniej kartkówek i sprawdzianów. Natomiast rodzice dostrzegają problem agresji i przemocy, faworyzowania, wykluczenia z grupy rówieśniczej, przeklinania, uzależnienia od gier, nietolerancji oraz dyskryminacji i w związku z tym oczekują podjęcia adekwatnych działań profilaktycznych.

Wnioski

W celu poprawy jakości pracy szkoły i zaradzenia pojawiającym się problemom zasadne jest wprowadzenie następujących działań:

1. Realizować zalecane procedury bezpieczeństwa w szkole w przypadku zauważenia problemów ucznia czy wystąpienia niebezpiecznych stanów zdrowotnych czy emocjonalnych.
2. Zwracać uwagę na dyscyplinę na lekcjach, rozmowy, przeszkadzanie, opuszczanie miejsca bez pozwolenia nauczyciela. Punktualność w przychodzeniu do szkoły, bieżącym usprawiedliwianiu nieobecności na zajęciach lekcyjnych.
3. Kontynuować zawarte w programie wychowawczo-profilaktycznym założenia, wzbogacając je w większą ilość tematów dotyczących złości, sposobów radzenia sobie z trudnymi emocjami, rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem (jego skutki i sposoby przewycięzania go), tolerancji i akceptacji. Zwrócić większą uwagę a tematykę relacji między dziećmi, sposobów rozwiązywania konfliktów – więcej miejsca poświęcić na rozwijanie umiejętności komunikacyjnych, mediacyjnych między uczniami.
4. Regularnie rozmawiać o sytuacjach zagrażających – cyberprzemocy, używkach i zgubnych skutkach ich brania, sposobach radzenia sobie w niebezpiecznych sytuacjach.
5. Uświadamiać uczniom i rodzicom potrzebę szukania pomocy w przeżywanych trudnościach i możliwości korzystania z pomocy psychologiczno-pedagogicznej na terenie szkoły i poza nią. Zwrócić uwagę, że dziecko nie zawsze samo jest w stanie poradzić sobie z problemami.

Wskazane jest dalsze realizowanie działań wynikających z programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły.

Na podstawie przeprowadzonych wśród uczniów, rodziców i nauczycieli ankiet, wskazano czynniki, które mogą wpływać na funkcjonowanie dziecka.

Czynniki te należy podzielić na **chroniące** i **czynniki ryzyka**.

Czynniki **chroniące** – to na nich dziecko opiera się, wzmacnia się nimi, to one mogą chronić dziecko przed destrukcyjnymi zachowaniami.

Czynniki **ryzyka** – destabilizują dziecko, zaburzają jego funkcjonowanie, mogą pchać zachowanie ku destrukcyjnym zachowaniom.

Do **czynników chroniących** należą:

1. Bliska relacja z rodzicem/opiekunem.
2. System wartości przekazywany w rodzinie zgodny z normami społecznymi.
3. Poczucie bezpieczeństwa, zarówno w rodzinie (jak i w szkole i w środowisku lokalnym).
4. Wpajane w szkole normy i wartości właściwe z normami społecznymi.
5. Zauważanie problemów dzieci i reagowanie na nie przez osoby, które dziecko otaczają – rodziców, nauczycieli, szkolnych specjalistów.
6. Rozmowy dotyczące zagrożeń, uzależnień i bieżących problemów.
7. Poczucie akceptacji przez osoby z otoczenia.
8. Oferta pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
9. Warsztaty profilaktyczne dla uczniów.

Do **czynników ryzyka** należą:

1. Trudności występujące w rodzinie, w szczególności relacyjne.
2. Używki w otoczeniu dziecka – papierosy, alkohol, narkotyki.
3. Słabo kontrolowany dostęp do komputera, Internetu, gier komputerowych.
5. Brak lub słaba kontrola dziecka przez rodzica / opiekuna.
7. Niereagowanie na problemy dziecka przez osoby z otoczenia.
8. Brak zrozumienia, akceptacji przez osoby z otoczenia.
9. Brak współpracy rodziców ze szkołą.

Podsumowując z występujących w środowisku szkolnym potrzeb uczniów, czynników ryzyka i czynników chroniących, informacji zebranych od rodziców, dyrekcji szkoły, nauczycieli i pedagoga szkolnego wynika, że szkoła powinna zadbać, o bezpieczne środowisko uczenia się wspierające prawidłowy rozwój fizyczny, intelektualny, emocjonalny i społeczny dzieci oraz młodzieży.

W związku z występowaniem w naszej szkole opisanych czynników opracowane zostały propozycje wzmocnienia lub wprowadzenia adekwatnych i skutecznych środków chroniących:

Uczniowie:

1. Udzielanie i organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole w zakresie radzenia sobie z problemami emocjonalnymi, wynikającymi z powrotu do szkoły po zdalnym nauczaniu (m.in. stres, płaczliwość, złość, strach przed utratą relacji) oraz przeciwdziałanie szeroko pojętej przemocy w kontaktach „face to face” i online.
2. Rozmowy z pedagogiem szkolnym lub wychowawcą klasy mające na celu podniesienie poczucia własnej wartości, rozwiązywanie konfliktów między rówieśnikami, motywowanie do nauki, itp.
3. Udział w zajęciach wspomagających, dydaktyczno-wyrównawczych mających na celu utrwalenie wiadomości i umiejętności z wybranych obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego.
4. Zagospodarowanie czasu wolnego uczniów, ze szczególnym zwróceniem uwagi na rozwijanie ich pasji i zainteresowań w ramach zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych.
5. Zwrócenie uwagi na aktywne spędzanie czasu wolnego poza szkołą, wraz z rodzicami czy rodzeństwem.
6. Organizacja zajęć edukacyjnych, profilaktycznych, wychowawczych na zajęciach z wychowawcą i pedagogiem szkolnym lub specjalistą.
7. Doskonalenie kompetencji kluczowych.

Wychowawcy i nauczyciele:

1. Rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów oraz motywacji do nauki.
2. Wzmacnianie więzi nauczyciel-uczeń, w celu wykształcenia płaszczyzny zaufania i współpracy.
3. Wdrożenie do rocznego planu wychowawczego tematykę zajęć m.in.
 - a) Jak sobie radzić z emocjami i stresem.

- b) Rozwiązywanie konfliktów rówieśniczych.
 - c) Organizacja czasu wolnego.
 - d) Aktualna sytuacja epidemiologiczna w Polsce.
 - e) Profilaktyka w zakresie uzależnienia od Internetu.
 - f) Zapobieganie niewłaściwym zachowaniom w sieci (cyberprzemoc, hejt i in.)
4. Organizacja zajęć integracyjnych oraz pracy na lekcji w grupach.
 5. Uwrażliwienie uczniów na potrzeby innych, zachęcanie do Wolontariatu.
 6. Realizacja edukacji zdrowotnej w szkole w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.
 7. Uwzględnianie rozpoznanych potrzeb i problemów uczniów oraz reagowanie w zakresie zapobiegania uzależnieniom (Internet, używki).
 8. Podnoszenie kompetencji w zakresie dbania o relacje, wzmacnianie odporności psychicznej uczniów, rodziców i nauczycieli.
 9. Konsekwentne reagowanie na złe zachowania uczniów (agresja, przemoc, wulgaryzmy).
 10. Diagnoza sytuacji wychowawczej i edukacyjnej w klasie.

Rodzice:

1. Organizowanie i udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla Rodziców, spotkania ze specjalistami.
2. Informowanie na temat budowania wspierających relacji rodzic-dziecko.
3. Włączanie Rodziców w procesy podejmowania decyzji w szkole oraz w ważne wydarzenia i działania na rzecz tworzenia bezpiecznej i przyjaznej szkoły.
4. Współdział Rodziców w opracowaniu tematyki zajęć z wychowawcą i planu pracy wychowawczej.

Środowisko lokalne:

1. Współpraca z instytucjami wspierającymi działania szkoły w środowisku lokalnym i poza lokalnym (m.in. GOPS, straż pożarna, policja, służba zdrowia) w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa w szkole, zapobiegania sięgania po używki oraz wsparcia zdrowia psychicznego uczniów w kryzysie wywołanym pandemią koronawirusa.
2. Pozyskiwanie informacji na temat konkursów, uroczystości i zajęć pozalekcyjnych rozwijających możliwości, zainteresowania i pasji uczniów.